

1. Obiekt 97311 CERKIEW UNICKA, OB KOŚCIÓŁ PARAFIALNY P.W. ŚW. TRÓJCY

2. Czas powstania
1778 r.

3. Miejscowość

GRODZISK

4. Adres

Grodzisk

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo siedleckie

gmina Sabnie pow. Sokołów

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna 1.IV.1975 r.

województwo warszawskie

powiat Sokołów Podlaski

8. Właściciel i jego adres

Parafia rzym.-kat.
p.w. Św. Trójcy
w Grodzisku

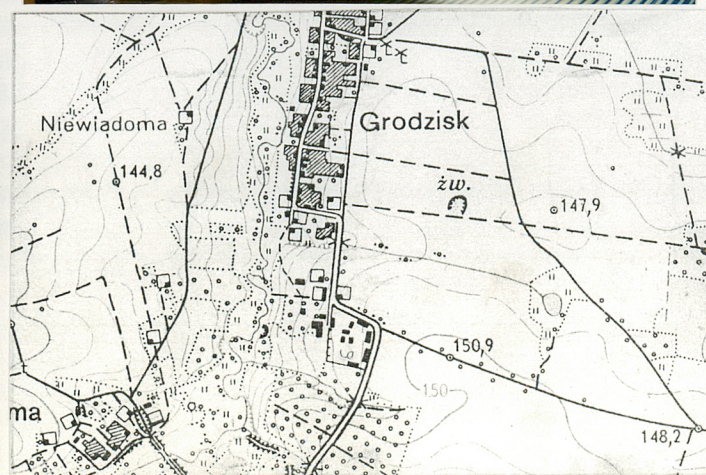
9. Użytkownik i jego adres

j.w.

10. Rejestr zabytków

Nr. 131/615 data 1.04.1962 r.

10522

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Pierwotny kościół wzmiankowany w XVI w. był zapewne fundowany przez bp plockich, ówczesnych właścicieli wsi. Obecny p.w. Sw. Trójcy wzniesiono w 1778 r. jako cerkiew unicką z fundacji Antoniego Załuskiego, restaurowany w 1852 r., odnowiony w 1950 r.. W latach 1875 -1919 jako cerkiew prawosławna.

- Bez wyraźnych cech stylowych.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze wyposażenie instalacje)

SYTUACJA:

Położony w zach.-pn. części wsi przy drodze przez wieś biegnącej z Sabini do Niecierza. Po jej wsch. stronie cmentarz przykościelny prostokątny, opasany ceglanym murem. Od frontu na osi dzwonnica murowana, cofnięta nieco w głąb, poprzedzona tarasem i schodami po bokach. Przy ogrodzeniu wieniec lip. Kościół na środku, centralnie orientowany. Między dzwonnica i wokół kościoła betonowa droga procesyjna.

MATERIAŁ I KONSTRUKCJA:

Podmurówka ceglana tynkowana. Podwaliny drewniane dębowe z cokołem, łączone na narożach na nakładkę. Zrąb z bali sosnowych zawęglowanych na jaskółczy ogon z przyciętymi ostatekami, obustronnie oszalowany i usztywniony lisicami. Strop drewniany, belkowy z pułapem i deskową podsiębitką, podparte podciągami, te na trzech słupach każdy, słupy z mieczami /obudowanymi/. Zamiast łuku tęczowego prosta belka. Podłogi drewniane, deskowe, białe. Wieżba dachowa drewniana krokwiowo-stolcowa z parą jętek. Dach kryty blachą ocynkowaną. Stolarka drzwiowa i okienna drewniana. Okna skrzynkowe, wielopolowe w deskowym profilowanym okładzie i podokiennikiem. Drzwi zewnętrzne i wewnętrzne jedno i dwuskrzydłowe oklepkowane w jodelkę. Chór muzyczny drewniany, nadwieszany. Belka poprzeczna na czterech słupach z mieczami. Balustrada chóru drewniana, ażurowa, pseudotralkowa. Tralki wycinane z deski. Schody na chór drewniane, jedno biegowe.

RZUT;

Korpus prostokątny, trzy - i półprzęsłowy, trójnawowy. Nawa główna dwukrotnie szersza. Prezbiterium równe szerokością nawie głównej, o połowę od niej krótsze. Po bokach niewielkie, prostokątne zakrystie. Od frontu, prostokątna, równa szerokością nawie głównej kruchta. Nad zakrystiami skarbczyki.

BRYŁA;

Korpus zwarty protopadłościenny, nakryty dwuspadowym dachem. Prezbiterium w partii obejmującej część równą zakrystiom równe mu wysokością. Pozostała część węższa o połowę od korpusu nakryta dachem niezależnym od głównego. Kruchta niska, prosto-padłościenna, nakryta dachem dwuspadowym.

ELEWACJE;

Oszalowane, u dołu pionowo, wyżej poziomo, pod okapem pionowo, ta część desek szalunków o zaokrąglonych końcach i brązowe. Naroża obite pionowymi deskami, brązowymi. Otwory okienne i drzwiowe prostokątne, brązowe. Elewacja frontowa /zach/ dwuosiowa w partii korpusu, jednoosiowa w zakrystii. Oba szczyty pionowo oszalowane. Zakrystia z szerokimi drzwiami. Korpus z parą okien nad zakrystią.

Elewacja pn. z czterema wysoko osadzonymi oknami korpusu i prezbiterium albo jednym niewielkim na osi zakrystii. Elewacja boczna poł. opracowana jak pn. z dodatkową parą okien przy narożach. Elewacja tylna czteroosiowa, z parą okien prezbiterium i oknami zakrystii.

WNĘTRZE;

Nawa główna o połowę szersza od bocznych, równa im wysokością nakryta stropem płaskim. Między nawami po trzy słupy podtrzymujące podciąg umieszczowane. Naroże słupów profilowane półwałeczkami. Doświetlone oknami ścian bocznych. Na ścianie pn. nadwieszony chór, podparty czterema słupami między którymi zabudowane w „arkadę” miecze. Prezbiterium analogicznie opracowane. Zakrystie z deskową podłogą, oświetlane, z nagim belkowym stropem, dostępne - pn. z prezbiterium, pd. od zewnątrz i prezbiterium. Kruchta bez cech ją wyróżniających.

INSTALACJE;

Elektryczna, odgromowa

14. Kubatura ok. 1408 m ³ .	15. Powierzchnia użytkowa 228 m ² .	16. Przeznaczenie pierwotne kościół	17. Użytkowanie obecne kościół
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja Remont zrębu w latach 1980 - 1993		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje) Podwaliny - dość dobre Zrąb - dość dobry Szalunki - dość dobre Podłogi - dobre Stropy - dobre Dach - dobry Stolarka - dobra	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie Israk	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt. numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

22. Bibliografia

- Kat. Zabytków Sztuki w Polsce, Tom X, Z-25, 1965-s-2, ISPAN 1965 - Warszawa
- Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego, T. XV, 1990 s.537
- Zabytki architektury i budownictwa w Polsce , woj. siedleckie ODZ, 1988, s.-214

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowywania, sygnatury)

25. Opracował

mgr Katarzyna Siedlaczek 1995 r.

tekst

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki

mgr Katarzyna Siedlaczek 1995 r.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia, fotogr.

mgr Katarzyna Siedlaczek 1995 r.

imię, nazwisko, data, podpis

miejsca przechowywania negatywów

PSOZ Siedlce

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisu prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

wkładka

1. Miejscowość

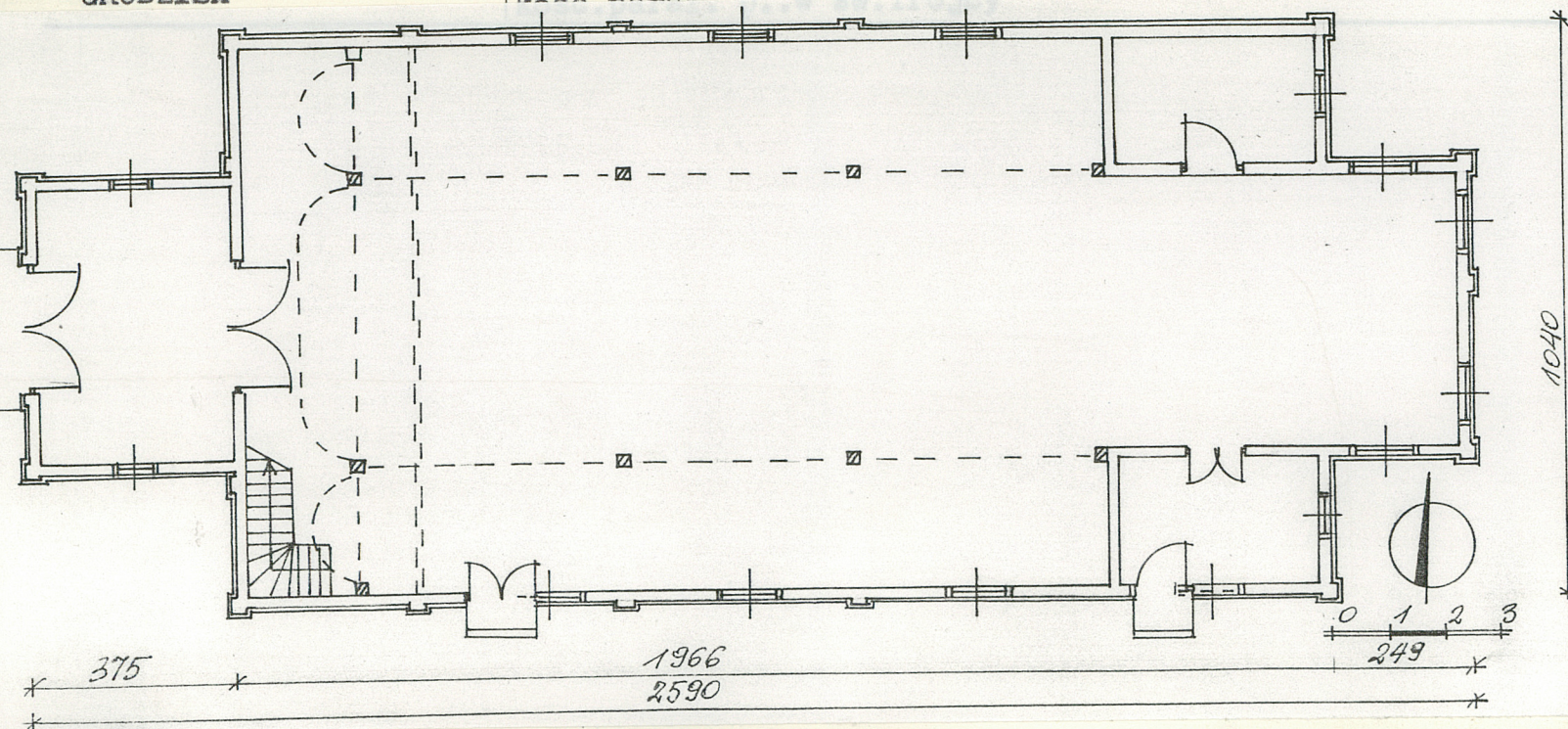
GRODZISK

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Cerkiew unicka, ob.

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełnienia)

fotografie, plan

WKŁADKA DO KARTY EWIDENCYJNEJ ZABYTKÓW ARCHITEKTURY

1. Miejscowość
GRODZISK

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)
Cerkiew unicka, ob. k.
paraf. p.w. Św. Trójcy

